

Ede maakt ruimte

Stel je eens voor: een gemeente waar stoepbankjes niet van gewoon beton zijn, maar van hennep – een plant die hier in de buurt wordt geteeld. Een bank die sterker is, duurzamer en milieuvriendelijker. Waar het onderhoud van parken en straten stil en schoon gebeurt, met elektrische voertuigen die geen schadelijke uitstoot produceren. Waar kinderen veilig en duurzaam met een elektrische bus naar de opvang worden gebracht. En waar slimme meetapparaten op straat de luchtkwaliteit en temperatuur in realtime meten, zodat iedereen weet hoe gezond de buitenlucht is.

Dit is geen droom, maar iets wat Ede nu al kan gaan doen.

Er zijn al bedrijven en organisaties in de regio die hier precies op gericht zijn. Zo levert **Mobilitum** elektrische voertuigen, speciaal ontworpen voor gemeenten en bedrijven. Bijvoorbeeld de “Stuyf Cargo” die gebruikt kan worden om afval in te zamelen, of de “BSO-bus” om kinderen veilig en duurzaam te vervoeren. Omdat deze voertuigen 100% elektrisch zijn, zorgen ze voor minder luchtvervuiling en meer rust in de wijk.

Daarnaast is er **VelopA**, een bedrijf dat straatmeubilair maakt van biobased

materialen zoals hout en hennepbeton. Dit is niet alleen beter voor het milieu, maar het geeft de gemeente ook een mooie en moderne uitstraling. Vervolgens zorgt **Vaarkamp** voor het groenbeheer en de inrichting van de openbare ruimte, maar dan ook duurzaam en milieuvriendelijk.

En tot slot is er **ACV**, een lokaal afval- en reinigingsbedrijf dat inzet op circulair werken en elektrisch materieel. Zo wordt afval zoveel mogelijk hergebruikt en gaat er minder vervuiling de lucht in.

Maar wat levert dit nu concreet op? Juist hier zit een belangrijke kans. Gemeenten willen meer woningen bouwen, vooral voor jongeren die nu nog thuis wonen omdat ze geen betaalbare plek vinden. Maar bouwprojecten lopen vaak vast door regels rondom stikstofuitstoot, een belangrijke oorzaak van milieuproblemen. Door de buitenruimte veel duurzamer en schoner in te richten, kunnen gemeenten aantonen dat ze minder stikstof en CO₂ uitstoten. Dat maakt het makkelijker om bouwvergunningen te geven.

Een mooi voorbeeld: in de wijk Kernhem kan de gemeente met deze aanpak aan de slag. Gemeentelijke medewerkers gebruiken elektrische voertuigen van Mobilitum voor

onderhoud, straten krijgen bankjes van VelopA gemaakt van hennepbeton, en Vaarkamp zorgt dat het groen gezond en duurzaam blijft. Tegelijkertijd hangen er slimme

sensoren op straat die continu meten hoeveel fijnstof en stikstof er in de lucht zit. Deze sensoren, geleverd door bedrijven als Luminext of Sodaq, geven realtime inzicht. Wageningen University helpt om deze gegevens te analyseren, zodat duidelijk is wat de milieuwinst precies is. Met die informatie kan de gemeente via speciale software (zoals Power BI) makkelijk volgen hoe de luchtkwaliteit verbetert en hoeveel ruimte er ontstaat voor nieuwe woningen. Dit is niet alleen goed voor het milieu, maar ook voor de jongeren die een eigen huis willen.

Youri Hazeleger
joet@joet.nl